

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Systemy Prawne – Unijny I Krajowy](#) > [Krajowe Sądy Powszechne](#) > [Latvia](#)

Krajowe sądy powszechne

Autor treści:

Łotwa

Łotwa

W tej części zawarto informacje na temat organizacji sądów powszechnych na Łotwie.

Sądy powszechne: wprowadzenie

Wymiar sprawiedliwości na Łotwie sprawują sądy miejskie/rejonowe (*rajona/pilsētas tiesas*), sądy okręgowe (*apgabaltiesas*), Sąd Najwyższy (*Augstākā tiesa*) oraz Trybunał Konstytucyjny (*Satversmes tiesa*) (a w czasie stanów nadzwyczajnych lub w czasie wojny – sądy wojskowe), spośród których sądami powszechnymi są sądy miejskie i sądy rejonowe, sądy okręgowe oraz Sąd Najwyższy.

Na Łotwie w sprawach cywilnych i karnych orzekają sądy powszechne, które są podzielone na trzy instancje:

1. sądy miejskie/rejonowe [*rajonu (pilsētu) tiesas*];
2. sądy okręgowe (*apgabaltiesas*);
3. Wydział Cywilny (*Civillietu departaments*) i Wydział Karny (*Kriminālietu departaments*) Sądu Najwyższego (*Augstākās tiesa*).

Ich właściwość miejscową określono w decyzji [w sprawie sądów, ich właściwości miejscowej i lokalizacji](#) (*Lēmums par tiesām, to darbības teritorijām un atrašanās vietām*).

Sądy miejskie/rejonowe i ich właściwość miejscowa

L.p. Sąd

Jednostka administracyjna

1. Sąd w Dyneburgu (*Daugavpils tiesa*)

- 1.1. Powiat Augšdaugava
- 1.2. Miasto wydzielone Dyneburg
- 1.3. Powiat Krasław
- 1.4. Powiat Līvāni
- 1.5. Powiat Preiļi

2. Sąd Rejonowy dla Kurlandii (*Kurzemes rajona tiesa*)

- 2.1. Powiat Południowa Kurlandia
- 2.2. Powiat Kuldyga
- 2.3. Miasto wydzielone Lipawa
- 2.4. Powiat Saldus
- 2.5. Powiat Talsi
- 2.6. Miasto wydzielone Windawa
- 2.7. Powiat Windawa

3. Sąd w Rzeżycy (*Rēzeknes tiesa*)

- 3.1. Powiat Balvi
- 3.2. Powiat Lucyn
- 3.3. Powiat Rzeżyca
- 3.4. Miasto wydzielone Rzeżyca

4. Sąd Rejonowy w Rydze (Rīgas rajona tiesa)	4.1 Powiat Ādaži
4.2 Miasto wydzielone Jurmała
4.3 Powiat Ķekava
4.4 Powiat Mārupe
4.5 Powiat Olaine
4.6 Powiat Ropaži
4.7 Powiat Salaspils
4.8 Powiat Saulkrasti
4.9 Powiat Sigulda
5. Sąd Rejonowy dla Liwonii (Vidzemes rajona tiesa)	5.1 Powiat Alūksne
5.2 Powiat Kieš
5.3 Powiat Gulbene
5.4 Powiat Limbaži
5.5 Powiat Madona
5.6 Powiat Smiltene
5.7 Powiat Valka
5.8 Powiat Valmiera
5.9 Powiat Varakļāni
6. Sąd Rejonowy dla Semigalii (Zemgales rajona tiesa)	6.1 Powiat Aizkraukle
6.2 Powiat Bauska
6.3 Powiat Dobele
6.4 Powiat Jelgawa
6.5 Miasto wydzielone Jelgawa
6.6 Powiat Jēkabpils
6.7 Powiat Ogre
6.8 Powiat Tukums

Właściwość miejscowa Sądu Miejskiego w Rydze obejmuje obszar administracyjny miasta Rygi.

Właściwość miejscowa Sądu Gospodarczego obejmuje całe terytorium Republiki Łotwy.

Obszary właściwości miejscowej sądów okręgowych

L.p. Sąd okręgowy	Sądy miejskie/rejonowe
1. Sąd Okręgowy dla Kurlandii (Kurzemes apgabaltiesa)	1. Sąd Rejonowy dla Kurlandii
2. Sąd Okręgowy dla Łatgalii (Latgales apgabaltiesa)	2.1 Sąd w Dyneburgu 2.2 Sąd w Rzeżycy 3.1 Sąd Miejski w Rydze (Rīgas pilsētas tiesa) 3.2 Sąd Rejonowy w Rydze
3. Sąd Okręgowy dla miasta Rygi (Rīgas apgabaltiesa)	3.3. Sąd Gospodarczy (Economisko lietu tiesa)
4. Sąd Okręgowy dla Liwonii (Vidzemes apgabaltiesa)	4. Sąd Rejonowy dla Liwonii
5. Sąd Okręgowy dla Semigalii (Zemgales apgabaltiesa)	5. Sąd Rejonowy dla Semigalii
6. Okręgowy Sąd Administracyjny (Administratīvā apgabaltiesa)	6.1 Rejonowy Sąd Administracyjny (Administratīvā rajona tiesa)

Postępowania sądownoadministracyjne prowadzą:

- Rejonowy Sąd Administracyjny (wydziały zamiejscowe tego sądu są zlokalizowane w Rydze, Jelgawie, Lipawie, Rzeżycy i Valmierze),
- Okręgowy Sąd Administracyjny oraz
- Wydział Administracyjny (Administratīvo lietu departaments) Sądu Najwyższego.

Obszary właściwości miejscowej Okręgowego Sądu Administracyjnego oraz Rejonowego Sądu Administracyjnego obejmują całe terytorium administracyjne Łotwy. Rejonowy Sąd Administracyjny ma pięć wydziałów zamiejscowych – po jednym dla każdego okręgu sądowego – w Rydze, Jełgawie, Rzeżycy, Valmierze i Lipawie.

Obszary właściwości miejscowej wydziałów zamiejscowych Rejonowego Sądu Administracyjnego

L.p. Wydział zamiejscowy	Jednostka administracyjna
	1.1 Powiat Ādaži
	1.2 Miasto wydzielone Jurmała
	1.3 Powiat Ķekava
	1.4 Powiat Mārupe
	1.5 Powiat Ogre
	1.6 Powiat Olaine
	1.7 Miasto wydzielone Ryga
	1.8 Powiat Ropaži
	1.9 Powiat Salaspils
	1.10 Powiat Saulkrasti
	1.11 Powiat Sigulda
1. Wydział zamiejscowy Rejonowego Sądu Administracyjnego w Rydze	2. Powiat Aizkraukle
	2.2 Powiat Bauska
	2.3 Powiat Dobele
	2.4 Powiat Jełgawa
	2.5 Miasto wydzielone Jełgawa
	2.6 Powiat Jēkabpils
2. Wydział zamiejscowy Rejonowego Sądu Administracyjnego w Jełgawie	2.7 Powiat Tukums
	3. Powiat Augšdaugava
	3.2 Powiat Balvi
	3.3 Miasto wydzielone Dyneburg
	3.4 Powiat Krasław
	3.5 Powiat Līvāni
	3.6 Powiat Lucyn
	3.7 Powiat Preiļi
	3.8 Powiat Rzeżycza
3. Wydział zamiejscowy Rejonowego Sądu Administracyjnego w Rzeżycy	3.9 Miasto wydzielone Rzeżycza
	4. Powiat Alūksne
	4.2 Powiat Kieś
	4.3 Powiat Gulbene
	4.4 Powiat Limbaži
	4.5 Powiat Madona
	4.6 Powiat Smiltene
	4.7 Powiat Valka
	4.8 Powiat Valmiera
4. Wydział zamiejscowy Rejonowego Sądu Administracyjnego w Valmierze	4.9 Powiat Varakļāni
	5. Powiat Południowa Kurlandia
	5.2 Powiat Kuldyga
	5.3 Miasto wydzielone Lipawa
	5.4 Powiat Saldus
	5.5 Powiat Talsi
	5.6 Powiat Windawa
5. Wydział zamiejscowy Rejonowego Sądu Administracyjnego w Lipawie	5.7 Miasto wydzielone Windawa

Właściwość rzeczowa

Zgodnie z [kodeksem postępowania karnego](#) (*Kriminālprocesa likums*) sąd miejski/rejonowy rozpoznaje w pierwszej instancji wszystkie sprawy karne.

Sąd Miejski w Rydze jest właściwy w pierwszej instancji w sprawach karnych, których akta zawierają informacje objęte tajemnicą państwową. Sądy miejskie/rejonowe rozpoznają sprawy karne w składzie jednoosobowym. Jeżeli postępowanie karne jest szczególnie złożone, prezes sądu pierwszej instancji może postanowić, że sprawę rozpozna sąd w składzie trzyosobowym.

Apelację (*apelācija*) od wyroku sądu rejonowego/miejskiego rozpoznaje sąd okręgowy jako sąd drugiej instancji.

Wydział Karny Sądu Najwyższego rozpoznaje kasację (*kasācija*) wniesioną od orzeczenia dowolnego sądu niższej instancji.

Środki zaskarżenia w sprawach karnych (apelację bądź kasację) rozpoznaje sąd w składzie wieloosobowym.

Zgodnie z [kodeksem postępowania cywilnego](#) (*Civilprocesa likuma*) w pierwszej instancji sprawy rozpoznaje sąd rejonowy/miejski.

Sąd Miejski w Rydze rozpoznaje sprawy objęte tajemnicą państwową oraz sprawy dotyczące ochrony uprawnień wynikających z patentu, praw do ochrony odmian roślin, topografii układów scalonych, wzorów, znaków towarowych, znaków certyfikujących oraz oznaczeń geograficznych, a także spraw z zakresu prawa autorskiego i praw pokrewnych, ochrony *sui generis* praw producentów baz danych, a także sprawy dotyczące ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa przed jej bezprawnym uzyskaniem, wykorzystaniem i ujawnieniem. Jeżeli rozpatrywana sprawa dotyczy roszczenia związanego z roszczeniem w sprawie, w której właściwy jest Sąd Miejski w Rydze albo sąd rejonowy/miejski bądź nawet powództwa wzajemnego wytoczonego przed sądem rejonowym/miejskim w obszarze właściwości Sądu Miejskiego w Rydze, sądem właściwym do rozpoznania sprawy jest Sąd Miejski w Rydze.

Zgodnie z [ustawą o patentach](#) (*Patentu likums*) Sąd Miejski w Rydze – działając jako sąd pierwszej instancji – rozpoznaje w toku postępowania cywilnego następujące sprawy dotyczące zagadnień związanych z ochroną prawną wynalazków:

- przywrócenia uprawnień wynikających z patentu;
- stwierdzenia nieważności patentu;
- prawa uprzedniego używania;
- niezgodnego z prawem korzystania z patentu (naruszenia patentu);
- stwierdzenia braku naruszenia patentu;
- udzielenia licencji, postanowień licencji lub wykonania umowy licencyjnej;
- prawa do odszkodowania z tytułu niemożności jawnego korzystania z wynalazku.

Zgodnie z [ustawą o wzorach](#) (*Dizainparaugu likums*) Sąd Miejski w Rydze – działając jako sąd pierwszej instancji – rozpoznaje sprawy dotyczące ochrony prawnej wzorów przemysłowych:

- uznania prawa do wzoru;
- stwierdzenia nieważności rejestracji wzoru;
- niezgodnego z prawem korzystania ze wzoru (naruszenia wzoru);
- udzielenia licencji, postanowień umowy licencyjnej lub wykonania takiej umowy.

Sprawy dotyczące praw będących przedmiotem sporu przed Radą Odwoławczą ds. Własności Przemysłowej (*Rūpnieciskā īpašuma Apelācijas padomē*) rozpoznaje Sąd Miejski w Rydze.

Sąd Miejski w Rydze nadaje klauzulę wykonalności aktom Rady, Komisji lub Europejskiego Banku Centralnego na mocy art. 299 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Sprawy dotyczące przedstawienia opinii sądowi zagranicznemu w przypadku bezprawnego przekazania dziecka przez granicę do innego państwa lub przetrzymywania dziecka w innym państwie, w sytuacji gdy miejsce zamieszkania dziecka znajduje się na Łotwie, rozpoznaje Sąd Miejski w Rydze.

Sprawy dotyczące bezprawnego przekazania dziecka przez granicę na Łotwę lub przetrzymywania dziecka na Łotwie, w sytuacji gdy miejsce zamieszkania dziecka znajduje się na Łotwie, rozpoznaje Sąd Miejski w Rydze.

Sądy rejonowe/miejskie rozpoznają także sprawy z zakresu rejestru nieruchomości. W 2019 r., w ramach optymalizacji systemu sądownictwa, w sądach rejonowych/miejskich powołano także 72 sędziów wydziałów rejestru nieruchomości. Sędziowie ci zachowali swoją specjalizację.

Sąd Okręgowy dla miasta Rygi jest właściwy do rozpoznawania w pierwszej instancji spraw cywilnych, których akta zawierają informacje objęte tajemnicą państwową. Sądy pierwszej instancji rozpoznają sprawy cywilne w składzie jednoosobowym, natomiast sprawy, w których wniesiono środki zaskarżenia (apelację lub skargę kasacyjną), rozpoznaje sąd w składzie wieloosobowym.

Strony postępowania mogą wnieść apelację od wyroku sądu pierwszej instancji (lub wyroku w sprawie wпадkowej), ale prokurator może wnieść wyłącznie apelację nadzwyczajną zgodnie z procedurą opisaną w tej części, jednak nie od wyroków, które z mocy prawa nie podlegają zaskarżeniu.

Wyrok sądu pierwszej instancji wydany na podstawie przepisów rozdziału 30.4 kodeksu postępowania cywilnego oraz wyrok (wyroki w sprawie wпадkowej) sądu drugiej instancji strony mogą zaskarżyć skargą kasacyjną w postępowaniu kasacyjnym, ale prokurator może jedynie wnieść nadzwyczajną skargę kasacyjną.

Sprawy dotyczące naruszeń administracyjnych rozpoznają sądy rejonowe/miejskie oraz okręgowe mające właściwość w sprawach cywilnych i karnych. Zgodnie z [łotewską ustawą o odpowiedzialności administracyjnej](#) (*Latvijas Administratīvās atbildības likums*) decyzję wydaną przez organ wyższego szczebla można zaskarżyć do sądu rejonowego/miejskiego. Orzeczenie wydane przez sąd rejonowy/miejski można zaskarżyć do sądu okręgowego, jeżeli przepisy łotewskiego kodeksu naruszeń administracyjnych wyraźnie przewidują taką możliwość. Orzeczenia sądu okręgowego w postępowaniu administracyjnym o naruszenie nie można zaskarżyć i staje się ono skuteczne w dniu jego wydania.

Zgodnie z [kodeksem postępowania administracyjnego](#) (*Administratīvā procesa likums*) sprawy administracyjne rozpoznają w pierwszej instancji wydziały zamiejscowe Rejonowego Sądu Administracyjnego, chyba że obowiązujące przepisy stanowią inaczej. Jeżeli sprawę rozpoznaje w pierwszej instancji Rejonowy Sąd Administracyjny, przy czym zachodzi konieczność, aby sąd zbadał informacje dotyczące spraw objętych tajemnicą państwową, sprawę rozpoznaje Rejonowy Sąd Administracyjny w Rydze. Jeżeli ustawa stanowi, że do rozpoznania danej sprawy administracyjnej w pierwszej instancji właściwy jest Okręgowy Sąd Administracyjny lub Wydział Administracyjny Sądu Najwyższego, a nie Rejonowy Sąd Administracyjny, odpowiednie pismo procesowe należy wnieść do Okręgowego Sądu Administracyjnego lub Wydziału Administracyjnego Sądu Najwyższego, w zależności od przypadku. Strona postępowania administracyjnego może wnieść apelację od wyroku/wyroku w sprawie wпадkowej wydanego przez sąd pierwszej instancji, chyba że na podstawie przepisów ustawowych apelacja jej nie przysługuje lub może ona wnieść wyłącznie skargę kasacyjną. Nieprawomocny wyrok Rejonowego Sądu Administracyjnego można zaskarżyć do Okręgowego Sądu Administracyjnego. Strona postępowania administracyjnego może wnieść skargę kasacyjną od wyroku lub wyroku w sprawie wпадkowej wydanego przez instancję apelacyjną, jeżeli sąd naruszył przepisy materialne lub procesowe bądź przekroczył w toku postępowania zakres swojej właściwości. Sądy pierwszej instancji rozpoznają sprawy administracyjne w składzie jednoosobowym lub wieloosobowym, zaś w instancji apelacyjnej – w postępowaniu apelacyjnym bądź kasacyjnym – sądy orzekają w składzie wieloosobowym.

Sąd Najwyższy składa się z Wydziału Cywilnego, Wydziału Karnego i Wydziału Administracyjnego. Wydział Cywilny, Wydział Karny i Wydział Administracyjny Sądu Najwyższego rozpoznają skargi kasacyjne od wszystkich wyroków sądów rejonowych/miejskich i okręgowych, a także rozpoznają w pierwszej instancji sprawy dotyczące decyzji podjętych przez Radę Państwowego Urzędu Kontroli (*Valsts kontroles padome*) w toku postępowania określonego w art. 55 ustawy o Państwowym Urzędzie Kontroli (*Valsts kontroles likums*). W wydziałach Sądu Najwyższego sąd rozpoznaje sprawy w składzie trzech sędziów lub, w niektórych przypadkach przewidzianych w przepisach prawa, w składzie rozszerzonym.

Prawnicze bazy danych

Nazwy i adresy URL baz danych

[Portal łotewskich sądów krajowych](#)

[Portal usług elektronicznych świadczonych przez łotewskie sądy](#)

[Strona internetowa Sądu Najwyższego](#)

Czy dostęp do bazy danych jest bezpłatny?

Tak, dostęp jest bezpłatny.

Krótki opis zawartości bazy danych

Na portalu łotewskich sądów krajowych znajdują się ogólne i aktualizowane informacje na temat sądów na Łotwie.

Portal usług elektronicznych świadczonych przez łotewskie sądy umożliwia użytkownikowi dostęp do bazy zanonimizowanych wyroków sądów, elektroniczne monitorowanie postępów w postępowaniach sądowych, wnoszenie do sądów wniosków/pozwów drogą elektroniczną, obliczanie kosztów postępowania sądowego i opłat za usługi za pomocą kalkulatora opłat skarbowych, pobieranie i uzupełnianie formularzy elektronicznych, a także dostęp do innych usług elektronicznych świadczonych przez sądy.

W archiwum orzecznictwa umieszczonym na portalu Sądu Najwyższego można znaleźć zarówno aktualne orzeczenia Sądu Najwyższego, jak i zbiory orzeczeń. Aby uzyskać więcej informacji, należy zapoznać się z częścią dotyczącą orzecznictwa (Judikatūra).

Kontekst

Informacje zamieszczone na portalu łotewskich sądów krajowych, orzeczenia Sądu Najwyższego i zbiory orzeczeń opublikowane na portalu Sądu Najwyższego są obecnie dostępne wyłącznie w języku łotewskim.

■ Ostatnia aktualizacja: 27/11/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.